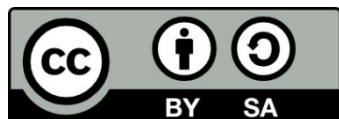

Πατρολογία Ι. Εισαγωγή στην Πατρολογία – Γραμματεία και Θεολογία των Πατέρων των τεσσάρων πρώτων αιώνων.

Ενότητα 7: Αρχαίοι Απολογητές – 2^{ος} μ.Χ. αιώνας. Περίγραμμα της απολογητικής γραμματείας.

Συμεών Πασχαλίδης
Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Αρχαίοι Απολογητές 2^{ος} μ.Χ. αιώνας.

Περίγραμμα της απολογητικής γραμματείας

Οι απολογητές του Β΄ αιώνα [1]

- ❑ Πρώτοι πολέμιοι του Χριστιανισμού οι Ιουδαίοι
- ❑ Αντιϊουδαϊκή Απολογητική
 - Ο Νόμος και η σημασία του (παιδαγωγός εις Χριστόν)
 - Η Προφητεία και το νόημά της
- ❑ Απολογητές: κυρίως προερχόμενοι από τις Φιλοσοφικές Σχολές (κοιτίδα η Αθήνα)
 - Θέτουν τις βάσεις της χριστιανικής απολογητικής
 - Θεματολογία: περί Θεού, ύλης, ψυχής, προνοίας και ειμαρμένης

Οι απολογητές του Β΄ αιώνα [2]

- «Δικηγόροι» του Χριστιανισμού έναντι των Εθνικών
 - Έκθεση της ζωής και των μυστηρίων τους
 - Αρχαιότητα της Εκκλησίας (από την ΠΔ)
 - Απαντήσεις στις κατηγορίες των φιλοσόφων
 - Ενίοτε πολεμικά συγγράμματα
 - Χάσματα και «γέφυρες» Χριστιανισμού – φιλοσοφίας
 - Χριστιανισμός: η «νέα Φιλοσοφία»
 - Ανεπαρκής θεολογία

Ιουστίνος ο Φιλόσοφος και Μάρτυς (110 – 165) [1]

- Νεάπολη Σαμαρείας περί τό 110 μ.Χ. (Έλληνας)
 - «Έμοι δὲ παραχρῆμα φῶς ἐν τῇ ψυχῇ ἀνήφθη καὶ ἔρωσ εἶχέ με τῶν προφητῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἳ εἰσι Χριστοῦ φίλοι»
- Ἰδρυση της πρώτης ανώτερης (χριστιανικῆς) σχολῆς στη Ρώμη
- Μαρτύριο ἐπὶ Μάρκου Αυρηλίου το 165 μ.Χ.

Ιουστίνος ο Φιλόσοφος και Μάρτυς (110 – 165) [2]

□ Συγγράμματα

- Διάλογος προς Τρύφωνα (περί το 135: Ιουστίνος-Ταρφών):
- Αξία Ιουδαιικού Νόμου – Χριστός
- Έλλειψη ισονομίας Χριστιανών - άλλων θρησκευτικών ομάδων

Ιουστίνος ο Φιλόσοφος και Μάρτυς (110 – 165) [3]

□ Α΄ Απολογία (πριν από το 150 μ.Χ.)

- Αναίρεση κατηγοριών κατά των Χριστιανών
- Προβολή του προσώπου του Χριστού
- Ανάκριση των λόγων των φιλοσόφων (αλήθεια δάνεια από τους προφήτες)

□ Β΄ Απολογία

- Αντιπαραβολή Φιλοσοφίας – Χριστιανισμού
- Διωγμός φιλοσόφων και χριστιανών
- Ύπαρξη σπερματικού λόγου

Ιουστίνος ο Φιλόσοφος και Μάρτυς (110 – 165) [4]

- ❑ Αποδέχεται τον όρο «Λόγος» (ως πρόσωπο και όχι θείκη δύναμη), προσφιλή στους Στωικούς και Πλατωνικούς φιλοσόφους
- ❑ Τέλειος – Σπερματικός Λόγος
- ❑ Λόγος και Πνεύμα κατώτεροι από τον Πατέρα
- ❑ Χαριστικώς και όχι φυσικώς αθάνατη η ψυχή
- ❑ Επαφή του ανθρώπου με το Θεό δια της αποκαλύψεως

Θεόφιλος Αντιοχείας (περί το 180)

- *Πρὸς Αὐτόλυκον* (τρία βιβλία)
 - Εθνικός φίλος του Θεοφίλου;
 - Θεογνωσία («δειξον μοι τὸν Θεόν σου / βλέπεται γὰρ ὁ Θεὸς τοῖς δυναμένοις αὐτὸν ὁρᾶν»)
 - Κοσμολογία (ιουδαϊκή/ΠΔ)-ανθρωπολογία (άνθρωπος: μετά τα Πρόσωπα της Αγ. Τριάδος [τετράς])
 - Χριστιανισμός-φιλοσοφία

Αθηναίοι Απολογητές [1]

□ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ (140 μ.Χ.)

- Πρόδρομος (διδάσκαλος;) του Ιουστίνου
- Απολογία στον αυτοκράτορα Αντωνίνο (σώζεται στο έργο *Βαρλαάμ και Ιωάσαφ*)
- Τρία θρησκευτικά γένη ανθρώπων (ειδωλολάτρες, Ιουδαίοι, Χριστιανοί)
- Κατανόηση προς τον εθνικό κόσμο

Αθηναίοι Απολογητές [2]

□ ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ Ο ΑΘΗΝΑΙΟΣ (180 μ.Χ.)

▪ Πρεσβεία περί Χριστιανών

- (προς Μάρκο Αυρήλιο/μνεία εχθρικού διατάγματος)
- Απαντήσεις στις κατηγορίες περί αθεΐας και θυεστειών δείπνων

▪ Περί αναστάσεως

- Προσπάθεια αποδείξεως της δυνατότητας και ανάγκης της αναστάσεως
- Διδασκαλία περί θείας πνοής (όχι σπερματικού λόγου)

Προς Διόγνητον Επιστολή

- ❑ Ίσως επί Μάρκου Αυρηλίου
- ❑ Διόγνητος: πιθανόν διδάσκαλος του Μάρκου Αυρήλιου
- ❑ Απάντηση στο ερώτημα γιατί άργησε τόσο πολύ να εμφανισθεί ο Χριστιανισμός
- ❑ Ανάγκη δημιουργίας των προϋποθέσεων για την αποδοχή του
- ❑ Σύγκριση του υπερκόσμιου βίου των χριστιανών με τον εγκόσμιο βίο

Τατιανος ο Σύρος

- ❑ Σύρος στην καταγωγή
- ❑ Μαθητής του Ιουστίνου στη Ρώμη
- ❑ Αιρεσιάρχης των Εγκρατιτών με γνωστικά στοιχεία
- ❑ Λόγος προς Έλληνας
 - Παραβολή του χριστιανικού με τον εθνικό βίο
 - Ταύτιση του Χριστιανισμού με τη Βίβλο
- ❑ Διατεσσάρων Ευαγγέλιο (ελληνικό & συριακή μτφρ.)
 - Διατεσσάρων: μουσικός όρος (τετραφωνία)
 - Βάση το Κατά Μάρκον ευαγγέλιο
 - Παραδίδεται από τον Εφραίμ το Σύρο

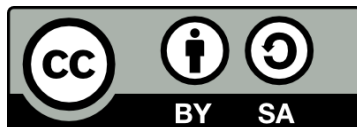
Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Συμεών Πασχαλίδης. «Πατρολογία Ι. Εισαγωγή στην Πατρολογία – Αρχαίοι Απολογητές – 2^{ος} μ.Χ. αιώνας. Περίγραμμα της απολογητικής γραμματείας.». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: <http://eclass.auth.gr/courses/OCRS224/>.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

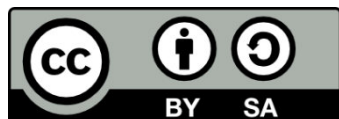
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: Δημοσθένης Κακλαμάνος.
Θεσσαλονίκη, 21.6.2015.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

